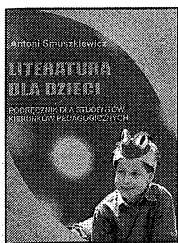

Istota literatury dla dzieci

Literackiej twórczości dla najmłodszych poświęcono już sporo książek, będących opracowaniami naukowymi, dydaktycznymi czy poradnikowymi. Opublikowano również niezwykle dużo – bardzo różnej jakości merytorycznej – materiałów w internecie. Od pewnego czasu brakowało jednak rzetelnego i nowoczesnego podręcznika na ten temat. W ogóle trzeba przyznać, że akademickich podręczników poświęconych literaturze dla dzieci jest naprawdę nie-

wiele. Tym bardziej więc warto zaprezentować najnowszą książkę prof. Antoniego Smuszkiewicza – historyka literatury, krytyka i dydaktyka, specjalizującego się m.in. w literaturze dla dzieci i młodzieży.

Adresatami książki są przede wszystkim studenci wychowania przedszkolnego i edukacji wczesnoszkolnej. Jednakże – wbrew sugestiom autora – z powodzeniem można polecić ją również bibliotekarzom i filologom polskim specjalizacji nauczycielskiej. Przydatne treści znajdują tu także rodzice.

Podręcznik składa się z trzech obszernych części, zatytułowanych kolejno: *Czym jest literatura dla dzieci?*, *Wiersze*, *W świecie fantastyki*. Już na wstępie autor zastrzega, że nie będzie zajmował się prozą realistyczną, ponieważ jej analiza nie przysparza większych kłopotów obecnym lub przyszłym pedagogom. Czytelnik może jednak żałować, że podręcznik nie uwzględnia tego typu literatury, ponieważ książka Smuszkiewicza jest napisana niezwykle przystępnie, ciekawie i rzeczowo. Dodajmy przy tym, że autor sporo miejsca poświęca fantastyce, której jest wybitnym znawcą, ukazując jej rozwój i odmiany – od fantastyki baśniowej po fantasy i horrory.

Szczególnie interesujące, a w opracowaniach adresowanych do studentów kierunków pedagogicznych prawie nieobecne, są edytorskie losy niektórych utworów. Przykładem tego mogą być podawane przez Smuszkiewicza informacje na temat zbioru baśni wydanych przez Charlesa Perraulta. W 1697 r. ukazał się tom pt. *Historie i baśnie z dawnych czasów z pouczeniami moralnymi*, jednak bardziej znany był pod innym tytułem – *Opowieści Babci Gąski*, ponieważ taki napis widniał na rysunku na stronie tytułowej. W Polsce zbiór baśni Perraulta został przetłumaczony i wydany trzykrotnie, ale bardzo późno. Dopiero w 1961 r. ukazał się przekład Hanny Januszewskiej dla dorosłych pt. *Bajki Babci Gąski*, a w 1971 r. dla dzieci, zatytułowany po prostu *Bajki*. Takim samym tytułem opatrzone również przekład Mileny Kusztelskiej z 2010 r.

Każda z trzech części *Literatury dla dzieci* jest zakończona inspirującymi pytaniami i poleceniami, które mogą się okazać pomocne zarówno studentom, jak i wykładowcom. Oto przykład: „Przygotuj głos w dyskusji uzasadniający Twoje stanowisko w kwestiach: czy literatura dla dzieci jest „literaturą osobną” i czy może być nazywana „literaturą czwartą” (s. 82). Warto podkreślić, że intencją autora było nie tylko wskazywanie dydaktyzmu tego rodzaju piśmiennictwa, lecz także – w równym stopniu – zwracanie uwagi na wychowanie dla literatury. O ile wychowanie przez literaturę wydaje się oczywiste, o tyle przygotowanie młodego odbiorcy do zrozumienia dzieła literackiego jest zadaniem bardziej złożonym i skomplikowanym.

Główny tok wywodu Smuszkiewicz wzbogaca notami z biografiami (pisarzy i badaczy tej literatury), terminami (z zakresu poetyki) i ciekawostkami o charakterze historycznoliterackim. Dodatkową zaletą tomu są indeksy – zarówno nazwisk, jak i pojęć oraz terminów, wraz z wyróżnionymi stronami, na których zostały one omówione.

Prawie 400-stronicowa publikacja prof. Antoniego Smuszkiewicza w znakomity sposób pokazuje istotę literatury dla młodego odbiorcy – jej specyfikę, rolę i konteksty. A odpowiedni układ graficzny książki czyni tę lekturę nie tylko pożyteczną, lecz także przyjemną.

Marcin Lutomiński

Antoni SMUSZKIEWICZ, *Literatura dla dzieci. Podręcznik dla studentów kierunków pedagogicznych*, Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza, Poznań 2015.

Szmidt:
Siła inżyniera

Malicki:
Uczciwe konkursy?

Seweryński:
Model zarządzania

FORUM AKADEMICKIE

11

Listopad 2015
18,99 zł (VAT 5%)

100

LECIE
Odnowienia tradycji
POLITECHNIKI
WARSZAWSKIEJ

Bień:
Doktoranci 2015

Bardzińska-Bonenberg:
Grody i osady Piastów

Malcer-Zakrzacka:
„Wilk” Hłaski